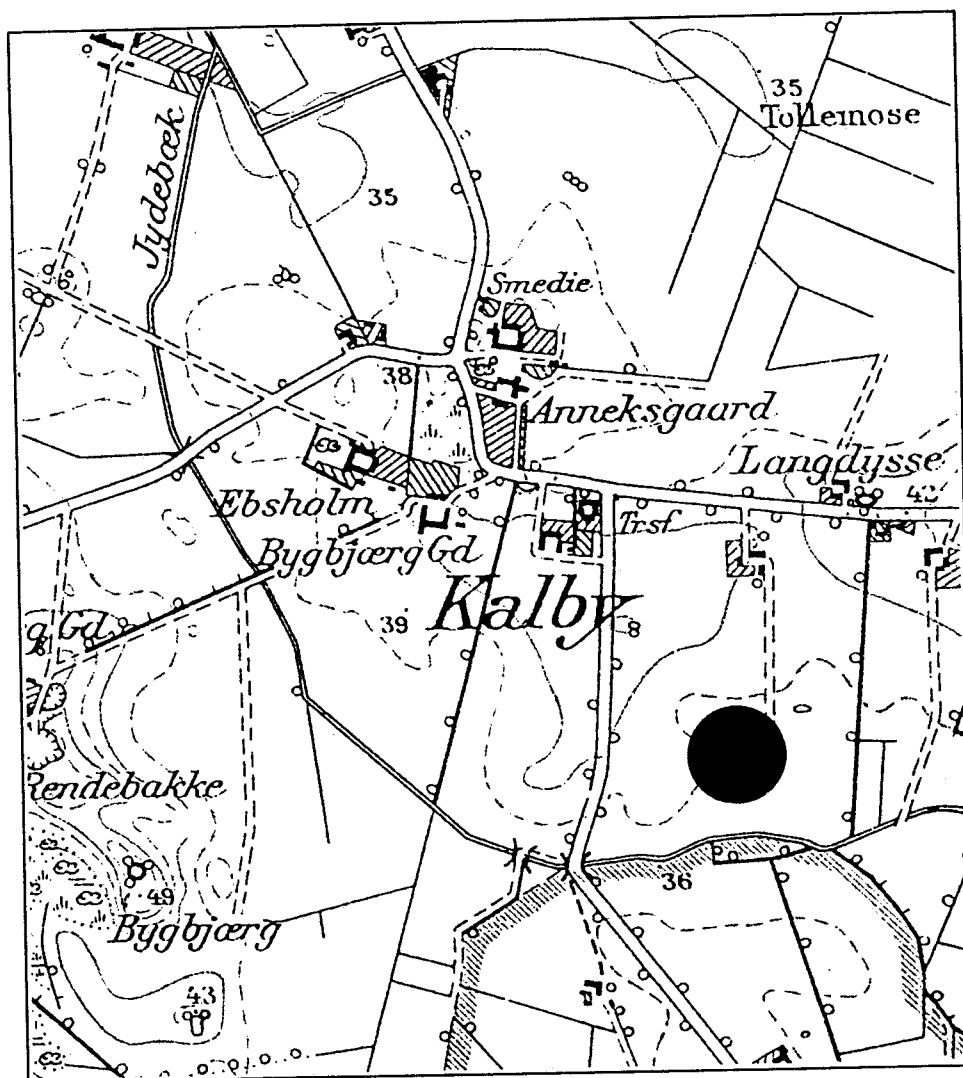

KALBY - GRANLY

ARKÆOLOGISK UNDERSØGELSE

NÆM 1993:200

NÆSTVED MUSEUM 1993

NÆM 1993:200

Beretning vedr. udgravning af stenlægning/gruber, stenalder?
Holme-Olstrup sogn, Hammer herred, Præstø/Storstrøms amt.
Sted nr. 05.04.02.
4 cm kort 1512 IV SV.
MB nr. 3825.

Indhold:

Tekst	side 1 – 3
Liste over anlæg	side 4
Liste over fund	side 4

- Bilag 1: Fladetegning af udgravningsfelt m. stenlægning.
Bilag 2: Fladetegning af udgravningsfelt efter fjernelse af stenlægning.
Bilag 3: Kort i 1:2000 med indmåling af udgravningsfelt samt fixpunkt i system G.I.

Resume:

Ved efterårspløjningen i 1992 fremkom 8–10 store sten indenfor et ganske lille område på marken syd for gården Granly, på svagt sydskrånende terræn ned mod Jydebækken.

Ejerne, E. og J.E. Nielsen, fandt dette bemærkelsesværdigt, og kontaktede derfor Næstved Museum. Museet foretog en prøveudgravning på stedet, der viste, at der under muldlaget fandtes en stenlægning på ca. 2,5 x 3,5 m, orienteret nordvest–sydøst.

Dette kunne ligne en grav fra romersk jernalder. Med i tankerne var også den i 1960'erne undersøgte gravplads fra yngre romersk jernalder ved Harpelev, der kun ligger et par km fra Kalby, og med en tilsvarende placering i terrænet.

Da anlægget var truet ved fortsat dyrkning af marken, bevilgede RAS midler til en egentlig udgravning.

Desværre viste den efterfølgende udgravning i dagene 9. – 11. august 1993 (jvf. plan 1–2/bilag 1–2), at stenlægningen (A 5) ikke indgik i noget gravanlæg. Derimod fandtes ved siden af stenlægningen et par mindre gruber (A 2 og A 4). Undergrunden i området bestod af moræneler (A 1 og A 3).

Fundene fra udgravningen omfatter først og fremmest en del flintafslag, og derudover en flækkeblok, et skivebor og en knusesten (X 1–4).

Ifølge lodsejeren er der på marken tidligere fundet en sleben, tyndnakket økse.

Næstved Museum

20. september 1993

Anne Bloch Jørgensen

Anne Bloch Jørgensen

cand.mag.

Undersøgelsens forhistorie:

Ved efterårspløjningen i 1992 fremkom 8–10 store sten indenfor et område på ca. 3 x 3 m på marken syd for gården Granly. Lodsejeren kontaktede Næstved Museum, som foretog besigtigelse d. 17. november 1992.

En prøveudgravning på stedet i dagene 5. og 7. april 1993 viste, at der under muldlaget fandtes en stenlægning på ca. 2,5 x 3,5 m. Sammenholdt med placeringen i terrænet forekom det nærliggende, at der kunne være tale om en grav, evt. fra romersk jernalder.

Da anlægget var truet ved fortsat dyrkning af marken blev Rigsantikvarens Arkæologiske Sekretariat ansøgt om midler til udgravningen i henhold til museumslovens § 26. Ansøgningen blev imødekommet, og udgravningen blev foretaget efter høst, i august 1993.

Topografi:

Lokaliteten lå på svagt sydskrånende terræn, på nordsiden af lavningen ved Jydebækken, omkring kote 37.

Undergrunden bestod af moræneler, undertiden iblandet grus og sten.

Nord for Kalbyvej, omkring 300 m nord for lokaliteten, ligger langdyssen sb. nr. 4.

Målesystem:

Som målesystem anvendtes et retvinklet koordinatsystem, med y-aksen voksende mod nord og x-aksen voksende mod vest.

Som fixpunkt anvendtes oversiden af det østlige hjørne af betonfundamentet til en nærvæd placeret højspændingsmast. Daglig aflæsning på fix = 085 m.

Udgravningsfeltets hjørner og fixpunktet blev indmålt i system G.I. af landinspektørfirmaet O.E. Eriksen og L. Holt, Næstved, jvf. bilag 3.

Metodik og forløb:

Lodsejer: E. og J.E. Nielsen, Kalbyvej 14, 4684 Holme-Olstrup, tlf. 53762618.

Deltagere i undersøgelsen: Palle Birk Hansen, Karen Urth, Evy Andersen, Hildgunn Borup, Jan Tarby, Anne Bloch Jørgensen.

Udgravningsleder var cand. mag. Anne Bloch Jørgensen, og ansvarlig leder var museumsleder Palle Birk Hansen, Næstved Museum.

Undersøgelsen fandt sted i dagene 9. – 11. august 1993. Feltet blev under udgravningen opmålt i to niveauer (plan 1–2) i målestok 1:20, jvf. nedkopi heraf i bilag 1–2.

Liste over anlæg:

- A 1. Undergrund, – gult moræneler. (Plan 1–2/bilag 1–2).
- A 2. Grube, omtrent cirkulær i fladen, 110 x 110 cm, med lidt diffus afgrænsning mod vest. Dybde 41 cm. Fyld af grålig muld med ildskørnede (granit)sten. (Plan 1–2/bilag 1–2).
- A 3. Undergrund, – gult moræneler med grus og sten. (Plan 2/bilag 2).
- A 4. Grube, – kun delvis afgrænset/udgravet. Dybde 31 cm. Fyld af gråbrun muld med spredt trækul. Fund: Jvf. X 4. (Plan 2/bilag 2).
- A 5. Stenlægning, ca. 3,5 x 2,5 m, orienteret nordvest–sydøst. Stenlægningen bestod af 1–2 lag af næve-/ favnstore sten. I dens periferi fandtes flere stenspor, klart aftegnede mod undergrunden. Under stenlægningens bund var urørt undergrundsler. Fund: jvf. X 3. (Plan 1–2/bilag 1–2).

Liste over fund:

- X 1. Fund fra pløjelag over stenlægningen A 5: 7 flintafslag, 1 fragm. af flække m. "hak", 1 skivebor.
- X 2. Fund fra den vestlige del af udgravningsfeltet, fra muldlaget umiddelbart over undergrunden A 1: 1 knusesten af kvartsit med knusning hele vejen rundt samt 5 flintafslag.
- X 3. Fund fra afrensning omkring stenlægningen A 5: 3 flintafslag, 1 stk. brændt flint.
- X 4. Fund fra gruben A 4: 2 flintafslag, 1 fragm. af en flækkeblok, 2 små stk. trækul.